

Ministerstwo Edukacji Narodowej w ostatnim czasie dokonało zmian przepisów, by wspomóc szkoły w pracy z uczniami przybywającymi z zagranicy, zarówno cudzoziemcami, jak i obywatelami polskimi powracającymi do Polski.

W rezultacie od 1 września 2017 r. umożliwiono organom prowadzącym szkoły publiczne i niepubliczne tworzenie oddziałów przygotowawczych dla osób przybywających z zagranicy. Do oddziału przygotowawczego może zostać zakwalifikowany uczeń w przypadku stwierdzenia, że ma on trudności adaptacyjne związane z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego. Wśród takich problemów wymienić można te związane z m.in. wcześniejszym kształceniem za granicą lub zaburzenia komunikacyjne, związane z nieznajomością lub słabą znajomością języka polskiego. Oddział przygotowawczy może być utworzony również w trakcie roku szkolnego.

Celem wprowadzonych rozwiązań jest umożliwienie szybkiego i efektywnego włączenia tych uczniów do polskiego systemu oświaty, wprowadzenie ułatwień w adaptacji ucznia do nowych warunków nauki, uzyskanie szybkiej i efektywnej nauki języka polskiego, w tym języka specjalistycznego, niezbędnego do aktywnego udziału w zajęciach z poszczególnych przedmiotów nauczania w istniejących w szkole klasach regularnych, a tym samym – pełne włączenie i zintegrowanie uczniów z polskim systemem oświaty. Dlatego też czas nauki ucznia w oddziale przygotowawczym został ograniczony do roku szkolnego, w którym uczeń został przyjęty do oddziału, przy czym istnieje możliwość skrócenia lub wydłużenia okresu nauki, ale nie więcej niż o jeden rok szkolny.

Ponadto dla uczniów przybywających z zagranicy szkoła organizuje bezpłatną naukę języka polskiego w formie dodatkowych zajęć lekcyjnych z języka polskiego. Takie zajęcia są prowadzone indywidualnie lub w grupach w wymiarze pozwalającym na opanowanie języka polskiego w stopniu umożliwiającym udział w obowiązkowych zajęciach edukacyjnych, nie niższym niż dwie godziny lekcyjne tygodniowo. Jednocześnie uczeń przez 12 miesięcy może korzystać także z dodatkowych zajęć wyrównawczych z przedmiotów nauczania, jeśli taką potrzebę stwierdzi nauczyciel prowadzący. Łączny wymiar dodatkowych zajęć z języka polskiego i dodatkowych zajęć wyrównawczych nie może przekroczyć 5 godzin w tygodniu. Z tych zajęć mogą także korzystać uczniowie oddziału przygotowawczego.

Ucznia cudzoziemca może wspierać w szkole osoba zatrudniona w charakterze pomocy nauczyciela, władająca językiem kraju pochodzenia ucznia – przez 12 miesięcy.

W przypadku egzaminów zewnętrznych:

- a. dla uczniów-cudzoziemców niedostatecznie znających język polski, polską kulturę i tradycję oraz krótko uczęszczających do polskiej szkoły wprowadzono ułatwienia polegające na m.in. na przygotowaniu arkuszy egzaminacyjnych dostosowanych do potrzeb ucznia, któremu ograniczona znajomość języka polskiego utrudnia zrozumienie czytanego tekstu oraz na wykorzystaniu na egzaminie odpowiednich środków dydaktycznych (np. słownika dwujęzycznego) oraz odpowiednim przedłużeniu czasu przewidzianego na przeprowadzenie egzaminów;
- b. jeśli uczeń obywatel polski w roku szkolnym, w którym przystępuje do egzaminu, był objęty pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole ze względu na trudności adaptacyjne związane z wcześniejszym kształceniem za granicą, zaburzenia komunikacji językowej lub sytuację kryzysową lub traumatyczną, może do niego przystąpić w warunkach dostosowanych do jego potrzeb edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych wynikających odpowiednio z rodzaju tych trudności, zaburzeń lub sytuacji kryzysowej lub traumatycznej, na podstawie pozytywnej

opinii rady pedagogicznej.

Uczniowie przybywający do Polski z obcego systemu edukacji nie muszą nostryfikować świadectw uzyskanych za granicą. Wyjątkiem są szkoły policealne, do których są przyjmowani słuchacze na podstawie dokumentu stwierdzającego posiadanie wykształcenia średniego, które musi być uznane lub potwierdzone.

Dla uczniów cudzoziemców podlegających obowiązkowi szkolnemu, placówka dyplomatyczna lub konsularna kraju ich pochodzenia działająca w Polsce albo stowarzyszenie kulturalno-oświatowe danej narodowości mogą organizować w szkole, w porozumieniu z dyrektorem szkoły i za zgodą organu prowadzącego, naukę języka i kultury kraju pochodzenia. Szkoła udostępnia nieodpłatnie pomieszczenia i pomoce dydaktyczne. Koszty związane z zatrudnieniem nauczyciela i koszty podręczników pokrywa organizujący naukę.

Na zadania związane z kształceniem uczniów przybywających z zagranicy przysługuje jednostkom samorządu terytorialnego część oświatowa subwencji ogólnej. Przewidziano w niej dodatkowe wagi, obejmujące uczniów korzystających z dodatkowej nauki języka polskiego. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2018 jest to waga P41=1,5. Wprowadzono również wagę na ucznia oddziału przygotowawczego P42=0,3.

Ponadto Ministerstwo Edukacji Narodowej organizuje corocznie konkurs na realizację zadań publicznych „Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym”. Jednym z celów konkursu w 2017 r. było dofinansowanie projektów na rzecz przygotowania nauczycieli i środowiska szkolnego do pracy z uczniami z doświadczeniem migracyjnym oraz wspomagających podjęcia nauki w publicznych szkołach. W ramach konkursu ministerstwo dofinansowało m.in. projekt zakładający przygotowanie materiałów dydaktycznych dla nauczycieli, w szczególności pracujących w oddziałach przygotowawczych, do pracy z dziećmi z doświadczeniem migracyjnym, w zakresie nauczania języka polskiego jako języka edukacji szkolnej. Opracowane w ramach konkursu materiały są dostępne [tutaj](#).

Źródło: MEN